

Министерство на околната среда и водите

НАЦИОНАЛНА КОНСУЛТАЦИЯ ПО ПРОЕКТИТЕ НА ПЛАНОВЕТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ

Дискусионна среща
„ИКОНОМИКА И ЕНЕРГЕТИКА“
16 май 2024 г., гр.София

ПРОЕКТИ НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ 2022 – 2027

Дирекция „Управление на водите“

Проект „ПУРБ 2022-2027“

Проект BG16M1OP002-1.017-0001-C01, „ПУРБ 2022-2027“ е стартиран през 2018 г., чрез финансиране по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ чрез Кохезионния фонд на Европейския съюз.

Общата стойност на предоставените средства е **24 млн. лева.**

Бенефициент по проекта е дирекция „Управление на водите“ в МОСВ с партньори четирите Басейнови дирекции.

Основната дейност по проекта *„Изготвяне на планове за управление на речнит басейни“* се изпълнява чрез Споразумение с МБВР.

Останалите дейности, свързани с трансгранична координация със съседни държави, изготвяне на екологична оценка и др. се изпълняват от бенефициента и партньорите.

Проект „ПУРБ 2022-2027“

Във връзка с приключване на срока за допустимост на разходите по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ в края на 2023 г. и забавяне на дейностите по Споразумението с МБВР изпълнението на дейностите и постигане на целите продължава от бенефициента и партньорите.

Общата стойност на изпълнените дейности по проекта е 11 362 316,92 лв., в т.ч. 800 189,38 лв. ДДС.

Възстановени са средства чрез ОПОС в размер на 11 271 497,94 лв. с признато ДДС, от които за изпълнените и приети дейности по Споразумението на МБВР са изплатени средства в размер на 10 000 000 лв.

Проект „ПУРБ 2022-2027“

Чрез изпълнение на дейностите по проекта са изпълнени следните дейности от значение за преодоляване на пропуски във вторите ПУРБ и подобряване на оценките при разработване на третите ПУРБ:

- разработване на национални подходи за оценка на хидроморфологичния статус на повърхностните водни тела и национална методология за идентифициране и определяне на силномодифицираните водни тела.
- Валидиране на типологията и класификационната система в България за оценка на екологичното състояние на повърхностните водни тела от категории „реки“, „езера“ и „преходни води“.
- Методология за оценка на химичното състояние, включително анализ на химическия натиск, въздействията, рисковете и състоянието на повърхностните водни тела.
- Актуализиране и прилагане на Инструкцията за извършване на инвентаризация на емисиите, заустванията и загубите на приоритетни вещества и някои други замърсители

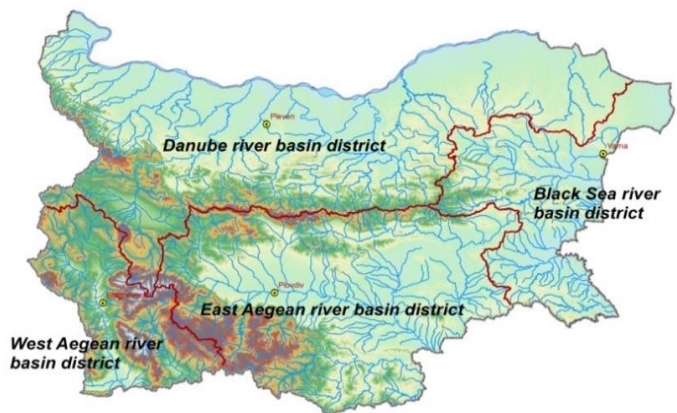
Проект „ПУРБ 2022-2027“

- Разработени са Методики за определяне на праговите стойности и фоновите нива на подземните води
- Актуализирани са характеристиките на подземните води тела в риск, включително оценка на натиска и риска и оценка на състоянието.
- Изпълнено е национално проучване на качеството на подземните води и оценка на черпенето.
- Извършено е характеризиране на Кватернерния и Неогенския водоносен хоризонт в Софийската котловина като е разработен модел и актуализация на количествения и качествения риск и състояние на свързаните подземни водни тела.
- Разработени са критерии за определяне на значимо замърсяване от дифузни източници, избор и прилагане на подходящи модели за количествена оценка на въздействието.

Проекти на ПУРБ 2022-2027

Проектите на ПУРБ 2022-2027 са изготвени от екипите на Басейновите дирекции за съответния район за басейново управление на водите и са публикувани за консултация на 30.03.2024 г.

- ПУРБ се изготвят в съответствие с изискванията на основание чл. 155, ал. 1, т. 2 от Закона за водите и въз основа на глава X, Раздел VI от Закона за водите и чл.13 от Директива 2000/60/ЕС (РДВ).
- При изготвянето на проектите на ПУРБ са взети предвид и разпоредбите на Глава X, Раздели III, IV и V от ЗВ, както и изискванията на чл. 4, 5, 6, 7, 8 и 11 на РДВ.

Проекти на ПУРБ 2022-2027

Целта на ПУРБ е постигане на добро състояние на водите и свързаните с тях екосистеми и зони за защита на водите.

Проектите на ПУРБ съдържат следната информация:

Проекти на ПУРБ 2022-2027

В третите ПУРБ е подобрена методологичната основа и значително е разширен мониторинга на водите, като са преодолени проблеми от ПУРБ 2016-2021 г.

- Показателите за изпитване и честотата на мониторинг е съобразена с изискванията на Рамковата директива за водите.
- В резултат от изпълнение на мониторинга е намален броя на водните тела в неизвестно химично състояние и е повишена достоверността на оценката на химичното състояние.
- Методиката за оценка на химичното състояние е разработена, с цел да надгради и подобри използваната във втори ПУРБ национална методика.
- Съществен напредък в актуализираната методика е отчитането на естествените фонові концентрации на някои елементи и използването на математическия модел Модела на биотичните лиганди (BML) за преизчисляване на бионаличните концентрации на металите Pb и Ni. За прилагане на методиката е разработен изчислителен инструмент ChemStat, с помощта на който значително се подобрява процеса по оценката на химичното състояние.

Резултатите от проведения мониторинг са използвани за оценките на състоянието на водните тела, което подобрява достоверността на оценката.

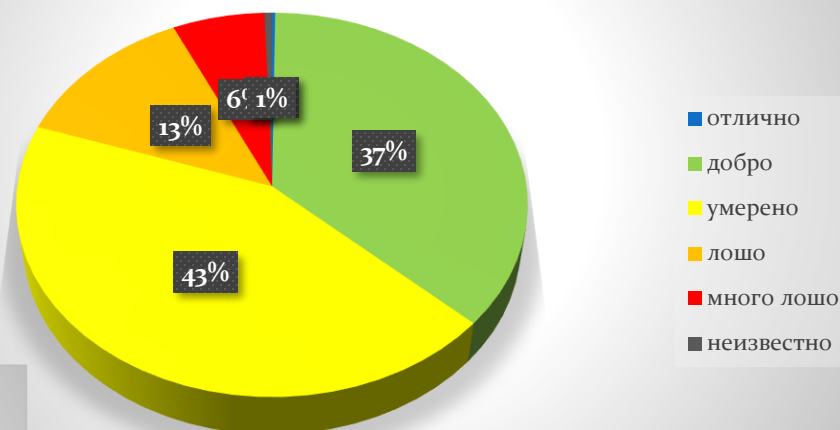

Проекти на ПУРБ 2022-2027

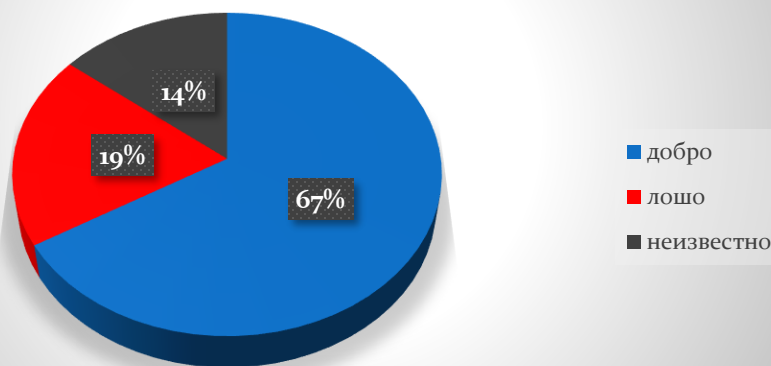
На национално ниво

- 36,75% от повърхностните водни тела са в добро или отлично екологично състояние / потенциал
- 66,39% от повърхностните ВТ са в добро химично състояние

Екологично състояние / потенциал

Химично състояние на повърхностните ВТ

Значимият натиск е свързан с:

- Замърсяване от непречистени / недостатъчно пречистени води
- Замърсяване от дейности в миналото
- Хидроморфологичен натиск, вкл. водовземане

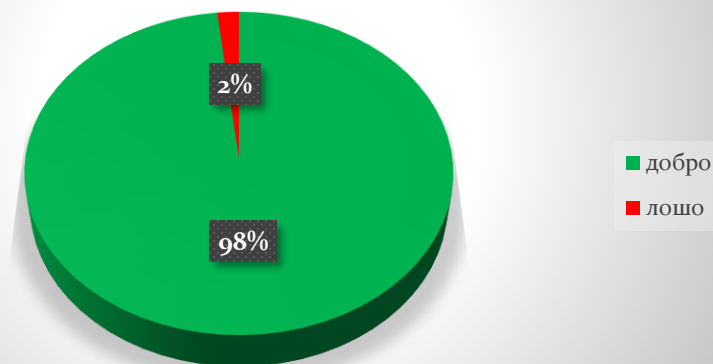

Проекти на ПУРБ 2022-2027

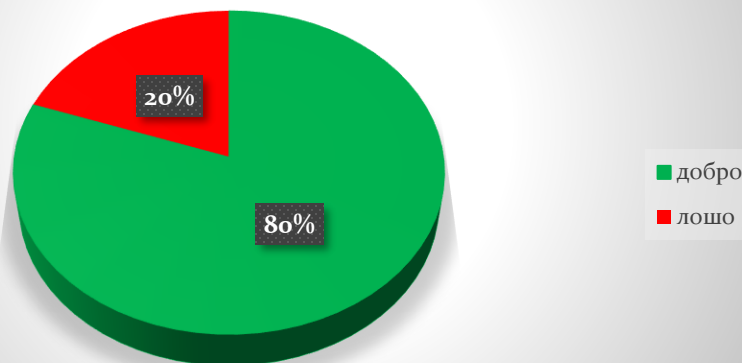
На национално ниво

- 98,22% от подземните ВТ са в добро количествено състояние
- 80,47% от подземните ВТ са в добро химично състояние

Количествено състояние на подземните ВТ

Химично състояние на подземните ВТ

Значимия натиск е свързан с:

- Замърсяване от индустриални площадки и дейности в миналото
- Водовземане
- Въздействие от добив на подземни богатства

Проекти на ПУРБ 2022-2027

Крайният срок за постигане на добро състояние при прилагане на изключение е 2027 г.!

Министерство на околната среда и водите

ПРОЕКТИ НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ 2022 – 2027

*Изисквания свързани с
хидроморфологичния
натиск и мерките в ПУРБ*

Минимално допустим отток

- Съгласно чл. 117, ал. 1 от Закона за водите (ЗВ) за опазването на водните екосистеми и влажните зони се определя **минимално допустим отток** в реките.
- **Прилагат следните мерки:**
  1. ограничаване на степента на **регулиране на оттока**;
  2. определяне на **задължителни за изпускане водни количества от язовирите**;
  3. въвеждане на **ограничения върху прехвърлянето на води от един речен басейн в друг**;
  4. въвеждане на **забрана за издаване на нови разрешителни за водовземане и ограничаване на вече издадените разрешителни**;
  5. провеждане на **залесителни мероприятия**.

При разработване на водностопанските баланси минималните водни количества за оводняване се предвиждат **приоритетно**

Минимално допустим отток

Съгласно чл. 135, ал. 1, т. 1 от ЗВ, за поддържане на количеството и необходимото качество на водите министърът на околната среда и водите утвърждава **методика за определяне на минимално допустим отток в реките**.

В рамките на Споразумението с МБВР беше изготвен **проект на методика за определяне на минимален екологичен отток** въз основа на изискванията на Ръководство № 31 *Екологичен отток към Общата стратегия за прилагане на Рамковата директива по водите*.

За подготовка на методиката за утвърждаване от министъра на околната среда и водите, в съответствие с изискването на чл. 135, ал. 1, т. 1 от ЗВ, се **предвижда създаването на работна група**.

Съгласно § 125 от Преходни и Заключителни разпоредби към ЗИД на ЗВ от 2018 г. до издаването на методиката по чл. 135, т. 1 минимално допустимият отток в реките се определя на **10 на сто от средномногогодишното водно количество, но не по-малко от минималното средномесечно водно количество с обезпеченост 95 на сто** към точката на всяко съоръжение за регулиране на оттока или за водовземане.

Хидроморфологичен натиск и Екологично състояние

В ПУРБ 2022 – 2027 г., с цел предотвратяване на влошаване на екологичното състояние на водните тела и/или ЗЗВ са определени нови и/или модифицирани мерки от ПУРБ 2016-2021 сред които:

- Забрана за водовземане при маловодие от всички водни тела в засегнатите райони (не само по отношение на зони за защита на водите), когато не е възможно да се осигури минимален екологичен отток, съгласно утвърдената национална методика.
- Изменение на разрешителни за водовземане с цел осигуряване на екологичен отток въз основа на утвърдената методика за определяне на екологичния отток за различните типове реки

Хидроморфологичен натиск и Екологично състояние

- Оценка на техническото състояние и екологичното въздействие на съществуващите миграционни бариери
- Недопускане на нови негативни промени в хидроморфологичния режим във водните тела, определени като или попадащи в зони за защита на водите (с изключение на чувствителните зони и уязвимите зони).
- Забрана за нови корекции на участъци от реките, попадащи в границите на защитени територии и защитени зони от НЕМ Натура 2000 (с изключение на населени места, попадащи в границите на защитени територии и защитени зони от Натура 2000)

Хидроморфологичен натиск и Екологично състояние

- Разработване и изпълнение на програма за премахване на неефективни и/или нефункциониращи миграционни бариери
- Прилагане на технически решения за намаляване на въздействието на хидропикинг - промени в температурата и водните количества
- Прилагане на типово специфични мерки насочени към постигане на ДЕП, съгласно Наредба № Н-4 от 14 септември 2012 г. за характеризиране на повърхностните води
- и др. мерки

Хидроморфологичен натиск и Екологично състояние

По отношение на рибните проходи, през новия планов период ще продължат да се изпълняват мерки от ПУРБ 2016 – 2021 г.:

- Изграждане на съоръжения за осигуряване на непрекъснатостта на реката (рибни проходи, байпаси и др.)
- Реконструкция на изградени рибни проходи в съответствие с изискванията на Наредбата за изискванията към рибните проходи, а до издаването ѝ - Ръководството на ФАО

Министерство на околната среда и водите

ПРОЕКТИ НА ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ 2022 – 2027

*Изисквания свързани
със замърсяването на
водите
и мерките в ПУРБ*

Изисквания, свързани със замърсяване на водите

Основни изисквания по отношение на въздействията от производствената дейност :

- Директива 2000/60/ЕО;
- Директива 2013/39/ЕС за изменение на Директиви 2000/60/ЕС и 2008/105/ЕС за определяне на **станданти за качество на околната среда** в областта на политиката за водите;
- Директива 2006/118/ЕО за опазване на подземните води от замърсяване и влошаване на състоянието им;
- Наредбата за стандартите за качество на околната среда на приоритетните вещества и някои други замърсители, въвежда в националното законодателство изискванията на Директива 2008/105/ЕС и Директива 2013/39/ЕС

Изисквания, свързани със замърсяване на водите

- Изисква се преустановяване на заустванията на приоритетно опасни вещества съгласно чл.16, ал.6 от РДВ
- Срокът за прекратяване на приоритетно опасните вещества (напр. **живак и кадмий**) следва е до **31.12.2021** или за определени водни тела – **до 31.12.2027 г..**
- За вещества с № 34 – 45 в приложение № 2, част А, СКОС влизат в сила от 22 декември 2018 г. с цел постигане на добро химично състояние на повърхностните води по отношение на тези вещества до 22 декември 2027 г. и предотвратяването на влошаването на химичното състояние на повърхностните водни тела по отношение на тези вещества. До 22 декември 2021 г. за тези вещества се изготвя окончателна програма от мерки, като прилагането ѝ започва възможно най-скоро след тази дата, но не по-късно от 22 декември 2024 г. (в ПУРБ 2022-2027 г.)

Инвентаризация на емисиите, заустванията и загубите на приоритетните вещества

- Директива 2013/39/ЕС за изменение на Директиви 2000/60/ЕС и 2008/105/ЕС по отношение на приоритетни те вещества **изисква проверка на спазването на целите за прекратяване или постепенно прекратяване и намаляване на емисиите** (член 4, параграф 1, буква а) от Директива 2000/60/ЕО.
- В българското законодателство, изискванията за инвентаризация на емисиите са транспонирани в Наредбата за СКОС. В съответствие с чл. 6 на Наредба СКОС басейновите дирекции, съвместно с ИАОС и съответните РИОСВ, изготвят **инвентаризация на всички емисии, зауствания и загуби на всички приоритетни вещества и замърсители** по Приложение №2, част А.

Инвентаризация на емисиите, заустванията и загубите на приоритетните вещества

- Във вторите ПУРБ има пропуски при извършването на инвентаризацията на емисиите, предвид липсата на въведени и акредитирани методи за мониторинг и липса на резултати от мониторинг по отношение на някои приоритетни вещества и някои други замърсители.
- Голяма част от пропуските по отношение на мониторинга на приоритетните вещества са преодолени
- От октомври месец 2019 г. лабораториите на ИАОС извършват пробонабиране и анализ на всички приоритетни вещества от Наредбата за СКОС (без дикофол 34 и диоксини и диоксиноподобни съединения 37) в матрица повърхностна вода, както и в седимент (без диоксини и диоксиноподобни съединени)

Инвентаризация на емисиите, заустванията и загубите на приоритетните вещества

- **Актуализирана и приложена е методологическата рамка** за инвентаризация на емисиите, в съответствие с Ръководство № 28 Технически насоки за изготвяне на инвентаризация на емисиите, заустванията и загубите на приоритетни и приоритетно опасни вещества
- **Проведен е допълнителен мониторинг** на потенциални емитери на приоритетни вещества с цел идентифицирането им и съответно включване за наблюдение, а при необходимост и определяне на мерки за тях в процедурите по преразглеждане на разрешителните за заустване на отпадъчни води във водни обекти.
- **В процеса на инвентаризация са разгледани всички приоритетни вещества и замърсители и са идентифицирани веществата по критерии за значимост.**
- **Резултатите от проведената инвентаризация са приложени в проектите на ПУРБ**

Проекти на ПУРБ

- В третия ПУРБ са включени мерки за изменение и/или прекратяване на разрешителни за заустване насочени към идентифициран значим натиск от конкретно вещество, вкл. и приоритетни и приоритетно опасни вещества

Оценка на натиска от добив на подземни богатства

- Добивът на подземни богатства е важна антропогенна дейност, която може да генерира натиск и отрицателни въздействия върху качеството и количеството на засегнатите повърхностните и подземните води.
- В периода на третите ПУРБ са изпълнени заложи мерки във вторите ПУРБ за събиране и картиране на информация за изтичане на руднични води/дренажни води от открити минни изработки или хвостохранилища/води и провеждане на мониторинг за установяване натиска и въздействието на минната дейност върху повърхностни и подземни води от всички Басейнови дирекции.

Благодаря Ви за вниманието!

Дирекция „Управление на водите“